

obdobjih.

Ugotovili smo že, da enostavna ekstrapolacija zakonitosti zgodovine pojava na prihodnja obdobja v splošnem pomeni poenostavljanje dejanskega stanja ter da je po aplikaciji takšne predpostavke potrebno izvesti kritično analizo dobljenih napovedi. Ta analiza je nujna samo zaradi sprememb v zakonitosti razvoja pojava. Matematične metode napovedovanja ter metode določanja koeficientov napovedanih modelov skušajo inkorporirati spremembe v zakonitosti razvoja pojava tako, da pripisujejo večjo težo podatkom novejših zgodovine in manjšo težo ostalim podatkom. Pri določanju koeficientov modela na osnovi podatkov o zgodovini pojava v skladu s kriterijem minimalne srednje kvadratne napake z večjo težo upoštevajo prispevek napake, ki je bližje sedanjosti in z manjšo težo prispevek napake, ki se nanaša na vrednost pojava daleč v preteklosti. To dosežemo z uvedbo utežnostne funkcije, ki zmanjšuje vpliv preteklih napak na trenutno vrednost koeficientov. S spreminjanjem parametrov utežnostne funkcije upoštevamo zgodovino pojava z načeloma poljubno intenzivnostjo, s tem pa spreminjamo točnost napovedi. Odločitev o izboru parametrov utežnostne funkcije pa je v pretežni meri na strani ekonomistov, ki poznajo vsebinsko stran zakonitosti razvoja pojava. Naloga metode je, da dopušča takšne variacije, kako bomo to možnost izkoristili, pa je stvar vsebinske analize.

b) Adaptivnost. Povedali smo že, da je vsak podatek, ki ga dobimo kot rezultat opazovanja nekega realnega ekonomskega ali poslovnega pojava v času, kompositum trenda, ciklične ter sezonske komponente in iregularnih (slučajnih) vplivov. Model in koeficienti modela pa morajo odražati le tiste vplive, ki predstavljajo zakonitost razvoja pojava. Vendar se (kot smo ugotavljali tudi pod a)) spreminja tudi zakonitost v razvoju pojava. Ob vsakem občutnem odstopanju napovedanih vrednosti od dejanskih vrednosti pojava se postavlja vprašanje, ali je to odstopanje naključno in ga moramo zaradi tega zgladiti, ali pa predstavlja začetek neke nove smeri v razvoju pojava. Za ugotavljanje kvalitativnega ozadja odsto-